Paragraaf Verbonden partijen

INLEIDING

Een verbonden partij is een rechtspersoon buiten onze eigen organisatie, waarin we een bestuurlijk en een financieel belang hebben. Het is één van de manieren waarop we onze taken uit (laten) voeren. Vrijwel alle gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt, zijn een verbonden partij, net als de nv's en bv's waarvan de gemeente aandeelhouder is.

Het besturen van verbonden partijen kan ingewikkeld zijn vanwege de bestuurlijke en klantrelatie die de gemeente met hen heeft. Bovendien zijn vaak meerdere partijen betrokken bij een verbonden partij. Hierdoor zijn wij niet de enige bestuurder en klant. We moeten onze bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met de andere deelnemers. Hierdoor is de aansturing soms een uitdaging.

Toch biedt het werken met verbonden partijen vele voordelen, zoals schaalvergroting en een regionale aanpak van regionale kwesties. Sinds de begroting 2017 nemen we informatie over de verbonden partijen op bij het programma waaraan die partij bijdraagt. In deze paragraaf vindt u een totaaloverzicht van de verbonden partijen.

De gemeente neemt ook deel aan de gemeenschappelijke regelingen Beschermd wonen regio Breda, Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant. Dit zijn zogeheten centrumregelingen. Dit zijn geen aparte rechtspersonen en dus geen verbonden partijen.

VISIE EN BELEID

Een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 zorgt onder meer voor een betere positie voor gemeenteraadsleden, een meer actieve informatieplicht aan de gemeenteraad, een versterkte controlerende rol voor de gemeenteraad en een verankering van de burgerparticipatie.

Voor Midden- en West-Brabant is er een vernieuwde nota Verbonden Partijen opgesteld. Deze ligt in lijn met de Wgr en de aanbevelingen vanuit de evaluatie van de eerdere nota. Hierbij zijn de financiële beleidsregels voor de gemeenschappelijke regelingen zo veel mogelijk gelijk getrokken. Bij het actualiseren van de nota is natuurlijk rekeninggehouden met de belangen van de gemeente Breda. Ook is specifiek aandacht besteed aan de verschillende soorten verbonden partijen. Het niveau waarop de gemeenteraden betrokken zijn, kan variëren en is afhankelijk van het type verbonden partij. Een verbonden partij die zich enkel richt op de bedrijfsvoering, heeft mogelijk een andere mate van betrokkenheid van de gemeenteraden dan een verbonden partij waarin beleid wordt voorbereid en (strategische) beleidskeuzes aan de orde zijn.

Financiële richtlijnen voor de begroting 2028 van de gemeenschappelijke regelingen
Voor de begroting 2028 geven we financiële richtlijnen mee aan iedere gemeenschappelijke regeling (GR):

- We verwachten van het bestuur van de GR dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting aanbiedt aan de deelnemers waarin 4 jaar vooruit wordt gekeken. De GR vermeldt duidelijk de uitgangspunten voor de begroting voor het komende jaar. Daarin neemt de GR ook een overzicht op met de bijdragen per deelnemer voor de komende 4 jaar.
- De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreidingen van bestaande taken in de begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.
- De begroting bevat een overzicht van het verloop van de reserves. Daarin is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de GR de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval, dan geeft de GR in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hierop een zienswijze in te dienen.
- De bijdrage van de deelnemende gemeenten aan de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende cao-indexering, overige cao-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van de kaderbrief en de begroting gebruikt de GR de meest recente circulaire voor de loon- en prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen, zoals die zijn opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij ‘de index van de loonvoet sector overheid’ gevolgd en voor de prijsontwikkeling ‘de index van de netto materiële consumptie’. De GR specificeert in de kaderbrief en de begroting de verhouding lonen-prijzen in de exploitatiebegroting. De GR houdt een beperkte reserve aan voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke cao-indexering, overige cao-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling. Zo kan de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar worden voortgezet zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.

- Een besluit van het algemeen bestuur van een GR om een algemene reserve in te stellen, is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de conceptbegroting (of een wijziging daarvan). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar deze reserve bedraagt nooit meer dan 8% van de totale lasten in de begroting. Het uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden.
- Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De GR kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Hierover neemt het algemeen bestuur een besluit.
- In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de GR de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersmaatregelen. Ook geeft de GR inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Aanvullende financiële richtlijn
Gezien de huidige bezuinigingsopgave van gemeenten verzoeken wij gemeenschappelijke regelingen ook in de kadernota en begroting 2028 aan te geven hoe zij kunnen bijdragen aan deze opgave. Denk hierbij aan het verlagen van de deelnemersbijdrage, het gelijk houden van de bijdrage ten opzichte van 2027 of het beperken van eventuele stijgingen.

De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) heeft een afwijkende financiering, omdat zij wordt betaald vanuit de ziektekostenverzekeringen. Daarom gelden bovenstaande richtlijnen niet voor hen.

DE VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partijen	Soort verbonden partij	Verbonden partij	Bijdrage aan Breda	Bijdrage van Breda
GR GGD West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Vitaal en Sociaal Breda	-	9.465
GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord	Gemeenschappelijke regeling	Vitaal en Sociaal Breda	-	-
GR programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten	Gemeenschappelijke regeling	Vitaal en Sociaal Breda	-	1.339
BV Neovita	Vennootschappen en coöperaties	Vitaal en Sociaal Breda	-	-
NV Bredase Investeringsmaatschappij (NV BrIM)	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda	-	-
BV REWIN West-Brabant	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda	-	-
NV Chassétheater beheer	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda	-	-
NV Stadsherstel Breda	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda	-	-
BV BrabantRing	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda	-	-
Belgisch Nederlands Grensoverleg	Overige verbonden partijen	Ondernemend Breda	-	-
GR Regio West Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Basis op Orde in Breda	-	5.038
GR Nazorg Gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen	Gemeenschappelijke regeling	Basis op Orde in Breda	-	244
GR Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Basis op Orde in Breda	-	2.903
GR Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Basis op Orde in Breda	-	14.565
Midwaste	Vennootschappen en coöperaties	Basis op Orde in Breda	-	-
Zorg-en Veiligheidshuis Breda	Overige verbonden partijen	Basis op Orde in Breda	-	-
GR Belastingsamenwerking West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Organisatie en financiën in Breda	-	3.925

Bedragen x € 1.000

NV Enexis Holding (inclusief overige NV's/BV's) (belang 0,016%)	Vennootschappen en coöperaties	Organisatie en financiën in Breda	-	5
NV Brabant Water	Vennootschappen en coöperaties	Organisatie en financiën in Breda	-	-
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	Vennootschappen en coöperaties	Organisatie en financiën in Breda	-	646

De belangrijkste beleidsontwikkelingen en risico's bij de verbonden partijen zijn hier opgenomen.

GR GGD WEST-BRABANT

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website GGD West-Brabant:	GGD West-Brabant
Verantwoordelijk bestuurder:	Anja den Braber
Bestuurlijk vervanger:	Carlo Post
Belang Breda in verbonden partij in %:	30,31%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
GGD West-Brabant voert de Wet publieke gezondheid (Wpg) uit namens de 16 gemeenten in de regio West-Brabant. De GGD zet in op preventie, gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering van alle inwoners van de regio West-Brabant en ondersteunt gemeenten met kennis, monitoring en advies. Dit zijn de hoofdtaken van de GGD:

1. Infectieziektebestrijding
2. Medische milieukunde
3. Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
4. Hygiënezorg
5. Beleidsadvisering
6. Gezondheidsbevordering
7. Epidemiologie

Naast de uitvoering van wettelijke taken draagt de GGD ook bij aanvullende regionale en lokale gezondheidsopgaven.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
De GGD heeft een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2027-2030 samen met inwoners, bestuurders en input van landelijke rapporten. Dit is een nadere invulling van de toekomstvisie 2023-2033 '*Wij maken* samen gezond gewoon'. Het jaar 2027 is het eerste uitvoeringsjaar van dit beleidsplan. De doelen in de beleidsbegroting 2027 bouwen voort op de ingezette koers van de toekomstvisie en zijn gebaseerd op thema's van de toekomstvisie en het nieuwe beleidsplan.

De focus ligt op het vergroten van de impact op kansrijk opgroeien, gezonde leefomgeving en mentale veerkracht. De GGD zet daarbij in op het terugdringen van gezondheidsverschillen, het versterken van preventie en het vergroten van de weerbaarheid van inwoners. Tevens is het keren van de dalende vaccinatiegraad en verhogen van de vaccinatiebereidheid een belangrijke beleidsopgave, waarbij de GGD inzet op een doelgroepgerichte en wijkgerichte aanpak. Daarnaast levert de GGD een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en wordt uitvoering gegeven aan de bestuurlijke besluitvorming rondom het traject Samen Sterker met GGD Hart voor Brabant. Daarbij blijft aandacht bestaan voor het versterken van de verbinding tussen regionale inzet en lokale context.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
De belangrijkste risico's voor de GGD liggen bij de onzekerheid over tijdelijke subsidies en specifieke uitkeringen waarmee een deel van de structurele activiteiten worden bekostigd, de aanhoudende arbeidsmarktkrapte voor specialistische functies waardoor vacatures langer opstaan en externe inhuur noodzakelijk blijft, de extra inzet die nodig is voor het traject Samen Sterker en de toenemende risico's op datalekken en cyberaanvallen door de toenemende digitalisering.

Om deze risico's te beperken zoekt de GGD actief naar alternatieve financieringsbronnen, stuurt zij op strategische personeelsplanning en beperking van externe inhuur, bewaakt zij de personele inzet binnen het traject Samen Sterker en investeert zij in informatiebeveiliging en privacybescherming.

Deze ontwikkelingen hebben bijgedragen aan een daling van het geprognotiseerde weerstandsvermogen naar 82%, onder de bestuurlijke streefwaarde van 100%. Hierdoor kan de GGD niet alle geïnventariseerde risico's volledig vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit opvangen

Beleidsmatige richtlijnen voor de begroting 2028

- *Uitvoering meerjarenbeleidsplan*
  Wij verwachten dat de GGD West-Brabant in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 duidelijk weergeeft met welke concrete plannen en activiteiten invulling wordt gegeven aan het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en aan de gezamenlijke regionale en lokale gezondheidsopgaven. Daarbij maakt de GGD inzichtelijk welke resultaten in 2028 worden beoogd en hoe deze bijdragen aan de ambities uit de gezamenlijke toekomstvisie 'Wij maken samen gezond gewoon'.
- *Inzicht in producten, prestaties en kosten*
  Wij verwachten van de GGD dat zij in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 transparant inzicht geeft in: het producten- en dienstenaanbod, de kosten per product of productgroep, het onderscheid tussen wettelijke, plus- en andere aanvullende taken, en de afname van producten en diensten door de deelnemende gemeenten.
- *Monitoring van resultaten en maatschappelijke effecten*
  Wij verwachten dat de GGD de voortgang en resultaten van de activiteiten inzichtelijk maakt met behulp van duidelijke en meetbare indicatoren. Daarbij wordt gerapporteerd over uitgevoerde activiteiten en geleverde producten, en met betrekking tot onze inwoners ook over het bereik, de resultaten en de maatschappelijke effecten daarvan. De indicatoren dienen aan te sluiten bij het meerjarenbeleidsplan en moeten deelnemende gemeenten in staat stellen om de voortgang te volgen en tijdig bij te sturen.
- *Samen Sterker*
  Wij verwachten dat de GGD in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 inzichtelijk maakt welke maatschappelijke, inhoudelijke, organisatorische en financiële resultaten met deze samenwerking worden nagestreefd en wat de gevolgen hiervan zijn voor de dienstverlening en de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Daarbij dient aandacht te zijn voor de lokale nabijheid van de GGD, de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, de kosten van de samenwerking en de zeggenschap van de deelnemende gemeenten. Voorstellen die betrekking hebben op de samenwerking tussen de GGD West-Brabant en de GGD Hart voor Brabant dienen op een eenduidige wijze, met eenzelfde informatiepositie en gelijkluidende beslispunten aan beide algemeen besturen te worden voorgelegd.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	8.662	9.066	9.465
Eigen vermogen	8.995	6.035	7.354
Vreemd vermogen	14.561	20.178	14.167
Resultaat voor bestemming	1.071	0	0
Ratio weerstandsvermogen	0,82	1,0	0,8
Netto schuldquote in %	-6,0	-2,0	-8,0
Solvabiliteit in %	38,0	23,0	34,0

GR REGIONALE AMBULANCEVOORZIENING BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD (RAV)

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website Regionale Ambulancevoorziening:	Regionale Ambulancevoorziening
Verantwoordelijk bestuurder:	Anja den Braber
Bestuurlijk vervanger:	Carlo Post
Belang Breda in verbonden partij in %:	2,4%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Dankzij de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) zijn Bredanaars verzekerd van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg. De RAV verzorgt spoedeisende en niet-spoedeisende ambulancezorg, meldkamerzorg en een bijdrage aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises. Daarnaast ontwikkelt de RAV zich steeds meer tot een netwerkpartner die inzet op zorgcoördinatie, triage en passende zorg op de juiste plaats. Hierover zijn prestatieafspraken gemaakt met de zorgverzekeraar en de RAV. De ambulancezorg wordt gefinancierd door zorgverzekeraars. De gemeente levert geen financiële bijdrage aan de GR RAV.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
De RAV werkt in 2027 verder aan de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan 2026-2029 'Vooraan in crisis, naast je in zorg', waarbij de patiënt centraal staat en de juiste zorg op het juiste moment, op de juiste plaats en door de juiste hulpverlener wordt geleverd.

Belangrijke ontwikkelingen zijn de toenemende vraag naar acute zorg, arbeidsmarktkrapte en de verdere ontwikkeling van zorgcoördinatie en passende zorg op de juiste plek. Daarnaast wordt de nieuwe urgentie-indeling in 2027 volledig ingevoerd en zet de RAV in op verlengde triage en functiedifferentiatie van ambulancezorg. De RAV zet in op samenwerking binnen het acute zorgnetwerk, het tegengaan van personeelstekorten en innovatie. Ook investeert RAV in verduurzaming van de organisatie, waaronder nieuwe (duurzame) huisvesting en de verdere elektrificatie van het wagenpark.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
Voor de gemeente zijn er geen directe financiële risico's. De belangrijkste risico's voor de RAV hangen samen met de groeiende zorgvraag, arbeidsmarktkrapte en de druk op de acute zorgketen. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de personeelsbezetting en paraatheid van ambulancezorg. Daarnaast blijft de organisatie afhankelijk van betrouwbare digitale systemen en vraagt informatiebeveiliging blijvend aandacht. De RAV zet in op zorgcoördinatie, innovatie, goed werkgeverschap en informatiebeveiliging om deze risico's te beheersen.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2028

- De komende jaren staat de RAV voor forse uitdagingen door personeelstekorten, technologische en organisatorische veranderingen (AI, geavanceerde medische apparatuur) en de groeiende zorgvraag (vergrijzing, toename psychosociale problematiek). Dat vraagt grote inspanningen van de RAV. In haar begroting 2028 geeft de RAV aan hoe zij werkt aan duurzame en toekomstbestendige ambulancezorg die inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen en die zonder gemeentelijke bijdragen wordt aangeboden.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	Niet beschikbaar	0	0
Eigen vermogen	17.073	15.887	17.474
Vreemd vermogen	20.841	27.020	31.560
Resultaat voor bestemming	1.093	0	0
Weerstandsvermogen	22.378	0	0
Netto schuldquote in %	15,7	2,1	18,6
Solvabiliteit in %	45,0	34,0	35,6

GR PROGRAMMA SCHOOLVERZUIM EN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

Vitaal en Sociaal Breda	Opgroeien
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	45,7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL). In de regio werken we samen met 14 gemeenten aan het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim en schooluitval. Hiermee krijgt iedere jongere de kans om op basis van eigen kwaliteiten zich te ontwikkelen naar de voor hen hoogst haalbare startpositie in de maatschappij.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
Vanaf 2026 zorgen nieuwe en gewijzigde wettelijke taken, waaronder de wet Van School Naar Duurzaam Werk, voor een uitbreiding van de werkzaamheden van leerplicht en doorstroomcoaches. Daarnaast nemen het aantal casussen, de complexiteit van de problematiek en de kwaliteitseisen aan de uitvoering toe. Ook de Hervormingsagenda Jeugd en de wet Terugdringen Schoolverzuim vragen om meer samenwerking, vroegsignalering en preventieve inzet. Om aan de wettelijke verplichtingen te blijven voldoen, is structureel extra capaciteit en scholing nodig.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De deelnemende gemeenten staan financieel garant voor de uitvoerende (werk)organisatie RBL. De gemeente Breda heeft een verantwoordelijkheid voor een aanzienlijk aandeel in de begroting van 30% voor taken op niveau 1 (administratieve deel) en voor 60% voor taken op niveau 2 (uitvoering Leerplicht en Doorstroompunt).

De belangrijkste risico's zijn de wijzigingen in de landelijke financiering en wetgeving van Leerplicht en Doorstroompunt. Hierdoor wijzigen de financieringsstromen, verantwoordingsvereisten en doelgroepen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Ontvlechting van de financiering: vanaf 2026 worden Leerplicht en het Doorstroompunt afzonderlijk gefinancierd. Leerplicht wordt bekostigd via gemeentelijke bijdragen. Het Doorstroompunt wordt gefinancierd via de specifieke uitkering (SPUK) Doorstroompunt die aan centrumgemeente Breda wordt verstrekt. Door de uitbreiding van de doelgroep naar jongeren tot 27 jaar is deze bijdrage verhoogd.
- Overgangsjaar 2026: in 2026 worden tijdelijk middelen van het Doorstroompunt ingezet voor overgangstaken binnen Leerplicht. Vanaf 2027 is de ontvlechting volledig doorgevoerd.
- Capaciteitsuitbreiding vanaf 2027: voor de uitvoering van de wettelijke taken binnen Leerplicht en het Doorstroompunt is structureel extra capaciteit nodig. De uitbreiding voor het Doorstroompunt wordt gedekt vanuit de SPUK-middelen. Voor Leerplicht is in 2027 dekking binnen de huidige begroting.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2028
Deze zijn nog niet bekend.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	1.289	1.386	1.339
Eigen vermogen		0	0
Vreemd vermogen	1.560	2.089	1.568
Resultaat voor bestemming	192	0	0
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar

BV NEOVITA

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leren, ontwikkelen en werken
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenborg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	100%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
Neovita BV is mede opgericht voor de begeleidings- en re-integratietaken die niet (goed) in het publieke domein passen. De gemeente Breda neemt de uitvoerende en administratieve taken voor haar rekening.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij
Neovita heeft medewerkers in dienst uit de doelgroep van de Participatiewet. Zij worden gedetacheerd binnen de gemeentelijke organisatie en bij andere werkgevers. Neovita belast de loonkosten door en ontvangt van de gemeente Breda een vaste procentuele bijdrage op de loonsom.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
Omdat Neovita een vast percentage op de loonsom ontvangt, is er nauwelijks sprake van risico's. Voor het risico van hogere loonkosten door een nieuwe cao voor de doelgroep (Aan de Slag) is al eerder een voorziening gevormd. Deze is onderdeel van de doorbelaste loonkosten en komt niet ten laste van het resultaat van Neovita.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027

Financiële informatie:

Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van Neovita B.V. is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld*

NV BREDASE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ (NV BRIM)

Ondernemend Breda	Stimuleren economische ontwikkeling
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenborg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	100%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
Als zelfstandige uitvoeringsorganisatie van de gemeente Breda was NV BrIM (NV Bredase Investeringsmaatschappij) meer dan 50 jaar verantwoordelijk voor de uitgifte van Bredase bedrijventerreinen. Naast de verkoop en heruitgifte van bedrijventerreinkavels waren acquisitie, promotie en relatiebeheer haar belangrijkste taken. In 2016 is besloten om deze taak over te dragen aan het gemeentelijk grondbedrijf en de BrIM te ontmantelen. Sinds die tijd is er gewerkt aan het opschonen van de balans van de NV. Vanwege een aantal langlopende verplichtingen heeft dit pas onlangs geleid tot een min of meer 'schone' NV. Momenteel wordt bezien of eventuele instandhouding van de NV structuur van meerwaarde kan zijn voor de ontwikkelingen in het Innovatiedistrict Breda.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
In 2016 besloot de gemeenteraad om het stimuleren van economische ontwikkelingen over te dragen aan het gemeentelijk grondbedrijf en de BrIM te ontmantelen. Sinds die tijd is gewerkt aan het opschonen van de balans van de NV. Door een aantal langlopende verplichtingen heeft dit pas onlangs geleid tot een min of meer 'schone' NV. Voor de resterende reserves geldt het volgende:

- Een bedrag van € 1 miljoen wordt ingezet als cofinanciering voor 8 projecten van de regiodeal West- en Midden-Brabant. De gemeente Breda gaf hiervoor bij de toekenning van de regiodeal in 2018 een garantstelling af. Inmiddels is de termijn voor de regiodeal afgelopen en wordt door de gemeente Tilburg de eindbalans opgemaakt. Dit heeft geresulteerd in een restitutie van € 0,360 miljoen.
- Het restantbedrag van circa € 1,56 miljoen wordt, zoals afgesproken in het bestuursakkoord 2022-2026, ingezet voor de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Voor de inzet van deze middelen moet een bestedingsvoorstel worden opgesteld.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
Er zijn geen belangrijke risico's te melden.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van NV Bredase Investeringsmaatschappij (NV BrIM) is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld*

BV REWIN WEST-BRABANT

Ondernemend Breda	Stimuleren economische ontwikkeling
Website BV Rewin West-Brabant:	Rewin
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenborg–van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Arjen van Drunen
Belang Breda in verbonden partij in %:	10,3%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
Het doel van REWIN is het bevorderen van de werkgelegenheid en het versterken van de economische structuur van de regio West-Brabant. De 16 West-Brabantse gemeenten zijn aandeelhouders van de BV REWIN West-Brabant. Met samenhangende programma's werkt REWIN aan een toekomstbestendige economie. Vanaf 2027 bepaalt de nieuwe economische agenda van de Economic Board West-Brabant hiervoor de richting. Dat doen zij in samenwerking met kennisinstellingen, het onderwijs, overheden en bedrijven.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
REWIN wordt inhoudelijk aangestuurd door de Economic Board West-Brabant. De Board zet de inhoudelijke lijnen uit, ziet toe op de uitvoering en de resultaten en profileert de regio op een hoger schaalniveau. Het jaar 2027 is het laatste jaar van de huidige subsidieovereenkomst. De subsidierelatie krijgt vanaf 2028 een andere vorm in verband met de ontwikkelingen in de economische samenwerkingsstructuur. Belangrijke inhoudelijke thema's in regionaal verband voor Breda zijn regionale innovatie-ecosystemen (met focusclusters Robotics & AI en Games & Creative Tech), startup & scale-up en innovatief MKB.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De ambities komen op onderdelen misschien niet uit doordat de zienswijzen van de gemeenten in de regio West-Brabant uiteenlopen. Omdat de economische taken van RWB vervallen, vraagt afstemming over en samenwerking met de gemeenten extra aandacht.
- Er is steeds meer vraag naar cofinanciering bij subsidieoproepen vanuit het Rijk en de EU. De regio West-Brabant heeft geen cofinancieringsfonds. Hierdoor kost het veel tijd en inspanning om op korte termijn alsnog geld beschikbaar te hebben voor onverwachte kansrijke projecten.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	0	-	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van NV Werkgelegenheidsinstituut West-Brabant (REWIN) is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld*

NV CHASSÉ THEATER BEHEER

Ondernemend Breda	Dynamische stad
Website Chassé:	Chassé Theater
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenborg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	100%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
Het Chassé Theater is een maatschappelijke instelling die met film en podiumkunsten wil bijdragen aan het geluk van alle inwoners van Breda. Theater en film laten ons genieten, reiken ons nieuwe inzichten aan over de zin van het leven en appelleren aan onze relatie tot de ander. De gezamenlijk beleefde (film)theaterervaring nodigt uit tot dialoog en maakt het mogelijk om als mens en als gemeenschap te groeien.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
Het Chassé Theater zit na de coronapandemie weer in een stijgende lijn. De bezoekersaantallen zijn aanmerkelijk gestegen en het publiek heeft zijn weg naar het theater en de cinema weer gevonden. Hoewel de inkomsten uit de horeca nog achterblijven, kan weer voorzichtig gesproken worden van een gunstige exploitatie.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
De coronacrisis, de kostencrisis en de energiecrisis hebben het Chassé Theater voor grote uitdagingen gesteld. Daarbovenop komen er in de nabije toekomst kosten voor het onderhoud van het pand en de installaties. Het bijna 30 jaar oude gebouw is op een aantal punten toe aan omvangrijke vervangingen en investeringen. Samen met het theater wordt aan een plan voor de kortere en langere termijn gewerkt.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	0	-	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van Chassetheater Beheer N.V. is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld*

NV STADSHERSTEL BREDA

Ondernemend Breda	Thema Dynamische stad
Website Stadsherstel:	Stadsherstel Breda
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenborg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	13,05%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
NV Stadsherstel Breda verwerft, ontwikkelt en exploiteert monumentale objecten binnen de gemeente Breda. Hiermee dragen zij bij aan ons erfgoedbeleid.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Op dit moment is stadsherstel volop in overleg met nieuwe huurders om samen nieuwe planvorming op te stellen voor het uitbreiden van het gebruik binnen het huidige Klapkot. De koppeling van het Klapkot aan café De Huiskamer wordt voor nu uitgesteld.
- Stadsherstel is in overleg met de eigenaar van het rijksmonumentale tankstation aan de Teteringsedijk over de rol van Stadsherstel in de restauratie en herbestemming.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	3.345	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	5.928	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	182	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van N.V. Breda Stadsherstel is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld*

BV BRABANTRING

Ondernemend Breda	Stimuleren economische ontwikkeling
Website BrabantRing:	BrabantRing
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenborg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	5,2%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
De netto verwervingskosten van onze aandelen in BrabantRing B.V. waren in 2023 eenmalig € 120.000. De bijbehorende kapitaallasten worden gedekt uit het budget Digitalisering.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
Op 8 augustus 2023 heeft de gemeente Breda een belang van 5,2% genomen in BrabantRing B.V.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
BrabantRing B.V. is een samenwerking tussen de provincie, een aantal gemeenten en de private partij BRE EFX. De samenwerkingsafspraken zijn afgerond en BrabantRing maakt een nieuw businessplan. Verder wordt de rvc weer op volle sterkte gebracht.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Eigen vermogen	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt

** Op 8 augustus 2023 belang verworven*

BELGISCH NEDERLANDS GRENSOVERLEG

Basis op Orde in Breda	Bestuur van Breda
Website Benego:	BENEGO
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenborg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	4,54%
Soort verbonden partij:	Overige verbonden partij

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
In totaal 22 grensgemeenten in de provincies Antwerpen en Noord-Brabant vormen samen het Belgisch-Nederlands Grensoverleg (BENEGO).

Het samenwerkingsverband werd opgericht in 1968 als een informele associatie van een 11-tal gemeenten. In 1986 werd het samenwerkingsverband geformaliseerd tot een internationale rechtspersoon. BENEGO is juridisch een BGTS (Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking). In 2025 zijn de statuten van het samenwerkingsverband aangepast, passend bij de huidige praktijk en wordt de samenwerking als Euregio aangeduid.

Het doel is het bevorderen van grensoverschrijdend bestuurlijk overleg en grensoverschrijdende samenwerking en het behartigen van de gemeenschappelijke belangen. Om zo bedreigingen te keren én kansen te pakken in samenwerking met alle instanties die daarbij kunnen helpen. Met als ambitie welzijn en de welvaart in het Belgisch-Nederlands grensgebied te vergroten door samenwerking tussen grensgemeenten te faciliteren.

De landsgrens die met het Verdrag van Schengen vrijwel onzichtbaar is geworden, vormt in de praktijk vaak nog een obstakel als het gaat om thema's als klimaatverandering, grensarbeid, bestrijding van criminaliteit, milieubescherming en waterbeheersing, rampenpreventie, ambulancevervoer en openbaar vervoer. Daarnaast worden kansen die de nabijheid van het buurland biedt over en weer nog onvoldoende benut.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
De afgelopen bestuursperiode is BENEGO verder geprofessionaliseerd. De bekostiging en statuten zijn passend gemaakt met de activiteiten. De samenwerking wordt op enkele thema's, zoals veiligheid verdiept. Daarnaast wil BENEGO het bestuurlijke netwerk versterken door gemeenten in het grensgebied die nog geen lid zijn actief uit te nodigen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
Voor de continuïteit van het grensgemeenten-netwerk is bestuurlijk draagvlak essentieel.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	Niet beschikbaar *	3.616	
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van Belgisch Nederlands Grensoverleg is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld*

GR REGIO WEST-BRABANT

Basis op Orde in Breda	Bestuur van Breda
Website RWB	RWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Joek van Pul
Belang Breda in verbonden partij in %:	26,04%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
16 gemeenten in West-Brabant werken gezamenlijk aan regionale (dienstverlenende) taken. RWB ontwikkelt zich op dit moment door naar een RWB Nieuwe Stijl. De nieuwe gemeenschappelijke regeling RWB bestaat uit bedrijfsmatige en dienstverlenende taken (mobiliteitscentrum, kleinschalig collectief vervoer, regioarcheologie).

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
De regiopanelen zijn de afgelopen periode verschoven om onder andere te komen tot betere sturing en meer passende inhoud bij Breda. In de voorgaande periode werd een actieprogramma vastgesteld met een aangescherpte focus. Bepaalde onderwerpen passen daar niet meer bij, zoals mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling en economie. Deze werkgebieden zijn een logisch onderdeel van de verstedelijkingsopgaven in de stedelijke regio's Breda-Tilburg en Regio De Baronie en sluiten het beste aan op de schaal van de Daily Urban Systems. Concreet houdt dit in dat taken zijn overgegaan naar de (stedelijke) regio en REWIN B.V. De aangepaste koers van RWB betekent dat er een dienstverleningsorganisatie achterblijft, een zogeheten 'Shared Services'. Binnen de bestuurlijke begeleidingsgroep wordt hiervoor naar de meest optimale organisatievorm gewerkt en voorgelegd aan het algemeen bestuur.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- RWB is voor een gedeelte van de taken 'opgeknipt'. Deze taken worden belegd bij SRBT, REWIN B.V. en Regio de Baronie of niet meer uitgevoerd. Zolang de GR RWB niet is aangepast, kan dit juridische consequenties met zich meebrengen.
- De huidige GR-vorm is wellicht onvoldoende passend bij de taken die achterblijven binnen de 'Shared Services'.

Specifieke financiële richtlijn voor de begroting 2028
Bij de uitvoeringsgerichte taak 'kleinschalig collectief vervoer' geldt een aangepaste vervoersprijs per eenheid op basis van de branchegerichte NEA-index. Verder worden de vervoerslasten begroot aan de hand van het verwachte gebruik van de vervoersvoorziening. De doorbelasting van kosten aan gemeenten en de provincie vindt plaats op basis van realisatie.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2028
In de begroting 2027 wordt aangegeven:

- welke resultaten uit het actieprogramma 2024-2028 in 2027 worden behaald en welke doelen voor 2028 zijn gepland
- wat de financiële en personele inzet van RWB hierbij is en welke aanvullende middelen (capaciteit en financiën) er worden gevraagd van de gemeenten
- hoe de samenwerking met de stedelijke regio's en REWIN wordt ingericht

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	4.740	5.485	5.038
Eigen vermogen	1.643	916	1506
Vreemd vermogen	9.270	6.535	8.067
Resultaat voor bestemming	579	0	0
Ratio weerstandsvermogen	0,70	0,5	0,6
Netto schuldquote in %	0,06	-3,0	-5,5
Solvabiliteit in %	15,0	12,0	15,0

GR NAZORG GESLOTEN STORTPLAATSEN BAVEL-DORST EN ZEVENBERGEN

Basis op Orde in Breda	Beheer van de openbare ruimte
Verantwoordelijk bestuurder:	Joek van Pul
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	39,84%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Deze GR omvat de blijvende nazorgverplichtingen van 10 deelnemende gemeenten voor de stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen. De regionale stortplaats Zevenbergen valt onder de Wet milieubeheer. De GR is eigenaar van de gronden en is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de locatie. Dit wordt door Attero uitgevoerd. Hiervoor is een pre-nazorgovereenkomst afgesloten. Op basis van de hoeveelheden gestort afval is daarnaast vastgelegd dat de GR voor 80,7% en Attero voor 19,3% bijdraagt aan de (pre)nazorgkosten. De afvalstoffenberging Bavel-Dorst valt onder de Omgevingswet. Eigenaar en exploitant is Sweco Nederland B.V. Sinds 2002 is het nazorgplan onderdeel van de vergunning en is het nazorgfonds overgedragen aan de GR.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Nadere uitvoering van de financiële afwikkeling van de provinciale naheffing voor stortplaats Zevenbergen en verdere voorbereiding op overdracht van de locatie aan de provincie Noord-Brabant. Daarnaast volgt de GR ontwikkelingen in landelijke regelgeving rondom stortplaatsen en nazorg en worden bij eventuele wijzigingen van deze regelgeving mogelijkheden verkend en/of onderzocht voor de locatie Zevenbergen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het belangrijkste risico binnen de GR NGS betreft de geplande overdracht van stortplaats Zevenbergen aan de provincie Noord-Brabant. De provincie houdt vast aan overdracht in 2030, terwijl de GR eerder uitging van een later overdrachtsmoment. Hierdoor is een aanzienlijke voorlopige naheffingsaanslag opgelegd. Breda heeft gekozen voor het voldoen van de aanslag in één keer. De in de Bredase begroting opgenomen risicopositie is hiermee grotendeels komen te vervallen. In de aanloop naar de daadwerkelijke overdracht per 2030 zal een actualisatie van het nazorgplan plaatsvinden en het doelvermogen. En daarmee de definitieve afrekening.

Voor Bavel-Dorst zijn de risico's beperkter doordat recente onderzoeken wijzen op een langere levensduur van de voorzieningen en een stabieler financieel perspectief.

Lopende risico's:

- een herziening van het juridisch kader door het Rijk
- Meer regie door het Rijk. Dit leidt mogelijk tot een gezamenlijk landelijk beleggingsfonds en het aanhouden van een rekenrentemethodiek die is gebaseerd op historisch gerealiseerde rendementen.
- de definitieve afrekening bij de overdracht van de stortplaats Zevenbergen aan de provincie

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	57	264	244
Eigen vermogen	1.264	1.530	508

Financiële informatie:

Vreemd vermogen	24.839	177	18.663
Resultaat voor bestemming	255	0	0
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Nvt	Nvt
Solvabiliteit in %	4,8	Nvt	Nvt

GR OMGEVINGSDIENST MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Basis op Orde in Breda	Veilig Breda
Website OMWB	OMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	6,4%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
De Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB) werkt vanuit het omgevingsrecht aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Dit gebeurt in opdracht van de provincie Noord-Brabant en de 25 gemeenten in Midden- en West-Brabant en in samenwerking met (keten)partners.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
Het overgrote deel van het werk bestaat uit de reguliere vergunningverlening, het toezicht, de handhaving en de advisering over inhoudelijke onderwerpen, zoals jaarlijks vastgelegd in het werkprogramma. Milieuwetten zijn divers en complex. Eén daarvan is de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het doel van deze richtlijn is de kwaliteit van het oppervlaktewater vóór 2027 aanzienlijk te verbeteren in samenwerking met het waterschap. Daarbij is het van belang dat de verbeterde waterkwaliteit in 2027 en de jaren daarna in stand blijft of verder wordt verbeterd.

Met de komst van een nieuw kabinet is de verwachting dat klimaat-, energie-, en milieuonderwerpen weer op de landelijke politieke agenda staan. Het is nog onduidelijk wat hiervan de impact is. Mogelijk leidt dit tot extra VTHKA-taken (Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Kwaliteit- en Advies taken) of verschuiving in prioriteiten.

De aanbesteding voor een geodatabase en GIS-viewer is afgerond. Momenteel is de OMWB aan de slag met de implementatie van de nieuwe software en het opzetten van het GIS/GEO-team. Hiermee krijgt de OMWB nieuwe mogelijkheden om actuele data over de leefomgeving actief beschikbaar te stellen aan collega's, deelnemers en andere ketenpartners via digitale kaarten. Daarnaast kan de OMWB daarmee verschillende datasets in kaartlagen combineren en complexere analyses maken. Verder wordt GIS/GEO ingezet om dossiers inzichtelijk te maken voor de deelnemers.

Binnen de regio Midden- en West-Brabant hanteren we de Midden West-Brabant-norm voor de financiering van de taken. Door de komst van de Omgevingswet en het Gemeentelijk Uitvoeringskader (GUK) en daarmee wijziging van de werkzaamheden, moet deze norm worden herzien. Tegelijkertijd is er een landelijk financieringsmodel voor Omgevingsdiensten ontwikkeld, het zogenaamde voorkeursmodel dat verder geïmplementeerd moet worden. Dit is zeer complex. Naar verwachting gaat de OMWB eind 2026, begin 2027 in overleg met de deelnemers over de nieuwe systematiek. Voor de begroting 2027 is de MWB-norm nog steeds gebruikt als basis voor de financiering. De systematiek blijft hiermee voorlopig overeind. De onderliggende aantallen, zoals hoeveelheden bedrijven kunnen wel wijzigen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Inhuur versus vast personeel: vanwege de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om vacatures (tijdig) in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor om specialistische kennis in te huren. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel. Om dit risico te beperken, wordt passende sturing toegepast op de inzet van personeel.
- Transitie mens en systeem: de opleidingseisen voor medewerkers blijven veranderen. Naast de inhoud van het werk worden ook andere digitale vaardigheden gevraagd. De kans bestaat dat niet alle medewerkers aan deze nieuwe eisen kunnen voldoen. Om dit risico te beperken, wordt zorgvuldig personeelsbeleid uitgevoerd met een adequaat opleidingsprogramma.
- Problematiek op de arbeidsmarkt: de vaste formatie is nog niet op peil. De OMWB werkt ook met trainees en net afgestudeerden. Het risico is hierdoor al wel afgenomen.
- Bovenmatig verzuim: het blijft lastig te bepalen hoe de financiële impact hiervan zich ontwikkelt.

- Invoering Omgevingswet: ondanks de voorbereidingen heeft de invoering van de wet een enorme impact op de taakuitvoering. De exacte impact blijft nog onvoldoende duidelijk. Gestreefd wordt naar zo veel als mogelijk uniforme milieuregels in de omgevingsplannen voor alle deelnemers.
- Cybercriminaliteit
- Geopolitieke spanningen: deze spanningen raken het werkgebied van de OMWB direct via thema's, zoals veiligheid, economie en energievoorziening en benadrukken het belang van samenwerking en weerbaarheid.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2028
De OMWB wordt gevraagd om inzichtelijk te maken wat het effect op de begroting is ten gevolge van:

- het nieuwe kabinet en daarmee eventuele wijzigingen op de VTHKA-taken
- de nieuwe landelijke financieringssystematiek

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	2.434	2.815	2.903
Eigen vermogen	8.652	3.247	3.985
Vreemd vermogen	6.361	11.001	11.931
Resultaat voor bestemming	4.519	0	0
Ratio weerstandsvermogen	1,40	1,0	1,4
Netto schuldquote in %	-15,5	-3,7	-4,3
Solvabiliteit in %	57,6	20,1	22,0

GR VEILIGHEIDSREGIO MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Basis op Orde in Breda	Veilig Breda
Website VRMWB:	VRMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenborg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	17,16%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) is een samenwerkingsverband van 24 gemeenten, brandweer, politie, GHOR en het Openbaar Ministerie. Dit samenwerkingsverband werkt daarnaast nauw samen met diverse publieke en private partners. De organisatie verzorgt 24 uur per dag brandweerzorg, crisisbeheersing, meldkamerprocessen en geneeskundige coördinatie bij rampen en crises. Centraal staan het vergroten van veiligheid en maatschappelijke weerbaarheid door risico's tijdig te signaleren, inwoners en organisaties voor te bereiden op incidenten en effectief op te treden tijdens crises.

Het beleidsplan 2023-2027 vormt de basis voor de uitvoering van de taken van de veiligheidsregio. Tegelijkertijd wordt ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen, zoals geopolitieke spanningen, klimaatverandering, digitalisering, de energietransitie en toenemende cyberdreigingen. Om de weerbaarheid van zowel de samenleving als de hulpverleningsorganisaties te versterken, heeft het bestuur de strategische koers in 2024 verder aangescherpt.

De begroting voor 2027 laat echter zien dat de veiligheidsregio voor belangrijke financiële uitdagingen staat. Door afnemende bijdragen van Rijk en gemeenten en stijgende kosten voor personeel, materieel, vastgoed, energie en informatieveiligheid neemt de druk op de beschikbare middelen toe. Daarom onderzoekt de VRMWB mogelijkheden om efficiënter te werken onder meer via herziening van het brandweerdekkingsplan en de uitvoering van risicobeheersingstaken. Dit zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de hulpverlening.

Daarnaast spelen landelijke ontwikkelingen een grotere rol, zoals de samenwerking binnen het Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's (KCR2), gericht op versterking van crisiscoördinatie en interregionale samenwerking. Ook blijft de beschikbaarheid van voldoende brandweervrijwilligers een aandachtspunt. Voor een aantal gemeenten geldt bovendien dat de kosten van de FLO-regeling (Functioneel Leeftijdsontslag) naar verwachting verder stijgen doordat medewerkers later gebruikmaken van deze regeling. Voor Breda betekent dit dat de FLO-bijdrage aan de VRMWB de komende jaren waarschijnlijk verder toeneemt.

Per saldo blijft de VRMWB een robuuste en toekomstgerichte organisatie. De combinatie van nieuwe veiligheidsvraagstukken, financiële druk en personele uitdagingen vraagt om scherpe keuzes, innovatie en intensieve samenwerking met gemeenten, inwoners, maatschappelijke partners en het Rijk.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
Het college geeft de volgende beleidsmatige richtlijnen mee voor de begroting 2028. Dit in lijn met de richtlijnen van vorig jaar, de zienswijze op en toelichting in het raadsbesluit bij de begroting 2027 voor de VRMWB.

De gemeente Breda ziet dat het een uitdaging wordt voor de VRMWB om tot een sluitende begroting voor 2028 te komen. Gemeenten worden geconfronteerd met aanzienlijke financiële druk en vragen daarom ook van gemeenschappelijke regelingen terughoudendheid bij het ontwikkelen van nieuw beleid. Daar staat tegenover dat de veiligheidsregio moet kunnen blijven inspelen op maatschappelijke en gemeentelijke ontwikkelingen die onverminderd doorgaan, zoals stijgende loon-, energie- en brandstofkosten en de groei van inwoners, mobiliteit en economische activiteiten. Ook de doorgaande prijsstijging van materieel en voertuigen speelt hierbij een grote rol.

Daarnaast neemt de complexiteit van de veiligheidsopgaven verder toe. Extreem weer, natuurbranden, langdurige uitval van vitale voorzieningen en toenemende maatschappelijke spanningen vragen om een robuuste en toekomstbestendige crisis- en hulpverleningsorganisatie. Daarbij dient de samenwerking met de samenleving een meer nadrukkelijkere rol te krijgen in de crisisbeheersing. De (veer)kracht van onze maatschappelijke netwerken en partners moet concreet een eigen plek krijgen in onze planvorming, organisatie, opleiding en oefenprogramma's.

Ook de toenemende digitalisering en onderlinge afhankelijkheid van systemen maken de samenleving kwetsbaarder voor verstoringen. Juist daarom is het van groot belang om blijvend te investeren in weerbaarheid, veerkracht en een slagvaardige veiligheidsregio die effectief kan inspelen op zowel huidige als toekomstige risico's.

De gemeente Breda constateert dat het bestuur van de veiligheidsregio de afgelopen jaren, mede op verzoek van de deelnemende gemeenten, zorgvuldig heeft onderzocht welke mogelijkheden er zijn om te besparen. Daarbij is nadrukkelijk gekeken naar de financiële opgaven van gemeenten én naar de gevolgen voor de taakuitvoering. Gezien de reeds gerealiseerde bezuinigingen in eerdere jaren, de toenemende veiligheidsopgaven en de maatschappelijke ontwikkelingen heeft het algemeen bestuur terecht geconcludeerd dat verdere verlaging van de gemeentelijke bijdragen op dit moment niet verantwoord en uitvoerbaar is.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
De VRMWB onderkent diverse risico's waarvan sommige niet volledig beheersbaar zijn. Voor deze risico's zijn geen verzekeringen of voorzieningen getroffen. Risico's worden beoordeeld op basis van hun impact op de continuïteit, het imago, het bestuur en de financiën. De VRMWB noemde in haar begroting 2027 de volgende risico's die ook betrokken worden bij het opstellen van de begroting 2028:

- Vrijwilligheid. De beschikbaarheid van brandweervrijwilligers blijft regionaal een belangrijk risico door vergrijzing en verwachte uitstroom. Het werven, opleiden en behouden van voldoende vrijwilligers vraagt blijvende inspanning en heeft direct invloed op de paraatheid van de organisatie. In Breda zelf zijn hier geen knelpunten over bekend.
- Informatieveiligheid. Cyberaanvallen, ransomware en datalekken kunnen leiden tot verstoring van processen, financiële schade en sancties van toezichthouders. Door de aanwijzing als vitale infrastructuur nemen de eisen aan informatieveiligheid en de bijbehorende investeringen verder toe.
- Continuïteit IT-infrastructuur. Uitval van vitale ICT-systemen tijdens een crisis kan de hulpverlening en crisisbeheersing ernstig verstoren. De omvang van toekomstige investeringen voor bedrijfscontinuïteit, noodcommunicatie en weerbaarheid is nog niet volledig bekend.
- Tweede loopbaanbeleid. Het verplichte tweede loopbaanbeleid voor medewerkers in bezwarende functies brengt extra kosten met zich mee voor opleiding, begeleiding, vervanging en mogelijke overgangsregelingen. Daarnaast kan het leiden tot hogere personele lasten door uitstroom van ervaren medewerkers.
- Europese deeltijdrichtlijn brandweervrijwilligers. Nieuwe Europese regelgeving kan gevolgen hebben voor de inzet en beloning van vrijwilligers. Wanneer vrijwilligers in de toekomst een deeltijdaanstelling moeten krijgen, kunnen de kosten voor brandweerzorg aanzienlijk stijgen.
- Stijgende loon- en prijsontwikkeling. Aanhoudende inflatie, stijgende energiekosten en hogere prijzen voor materieel en onderhoud zetten de begroting onder druk. Reguliere indexaties zijn mogelijk onvoldoende om extreme prijs- en loonstijgingen volledig op te vangen.
- Beroepsziekten en stressgerelateerde gezondheidsklachten. De invoering van de landelijke PTSS-regeling kan leiden tot extra financiële lasten door nieuwe en mogelijk met terugwerkende kracht ingediende claims. Ook preventie, begeleiding en compensatie brengen aanvullende kosten met zich mee.

- Safety Village. De toekomst van het regionale opleidings- en oefencentrum vraagt mogelijk om investeringen in huisvesting, infrastructuur en capaciteit. De uiteindelijke kosten en financieringswijze zijn nog onderwerp van onderzoek.
- Stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen. Grote ruimtelijke ontwikkelingen, zoals nieuwe stedelijke gebieden en infrastructurele projecten, kunnen aanpassingen in de brandweerzorg noodzakelijk maken. De financiële gevolgen hiervan zijn momenteel nog onzeker en worden met de gemeenten uitgewerkt.
- Post Moerdijk Haven. De omvorming van Post Moerdijk Haven naar een volledig overheidsgefinancierde brandweerpost leidt tot een structurele kostenstijging van bijna € 0,9 miljoen per jaar. Het is nog onzeker of hiervoor vanaf 2029 voldoende structurele dekking beschikbaar is.
- Langdurige crises. Geopolitieke spanningen en maatschappelijke ontwrichting vergroten de kans op langdurige crisisinzet. Dergelijke situaties kunnen leiden tot aanzienlijke extra kosten voor personeel, materieel en crisisorganisatie.

Specifieke financiële richtlijnen voor de begroting 2028
De VRMWB stelt een sluitende begroting op en maakt inzichtelijk welke risico's er zijn voor de eigen organisatie en voor de deelnemende gemeenten.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage (excl.FLO)	14.064	13.860	14.565
Eigen vermogen	6.419	4.444	6.066
Vreemd vermogen	54.659	54.216	47.503
Resultaat voor bestemming	-1.045	0	0
Ratio weerstandsvermogen	0,38	0,30	0,32
Netto schuldquote in %	39,0	40,0	45,0
Solvabiliteit in %	11,0	10,0	8,0

MIDWASTE

Basis op Orde in Breda	Beheer van de openbare ruimte
Website Midwaste:	Midwaste
Verantwoordelijk bestuurder:	Joek van Pul
Bestuurlijk vervanger:	Eddie Förster
Belang Breda in verbonden partij in %:	5,9%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
De Coöperatieve Vereniging Midwaste Milieu U.A. is begin 2009 opgericht. Zij omschrijven hun missie als volgt: 'Samen brengen we de circulaire economie tot stand tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. Afval omzetten naar grondstoffen en die terugbrengen in de keten: dat is onze kerntaak.'

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
De strategische doelen uit het meerjarenplan 2025-2030 zijn:

- de VANG recycledoelstelling: in 2030 moet 65% van al het afval gerecycled worden
- R-ladder SMART gemaakt: maximaal terugwinnen van grondstoffen en duurzame energie (meer hergebruik)
- maximale participatie van leden

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De prijzen, debiteuren en de beschikbare verwerkingscapaciteit vormen een belangrijk risico.
- De prijsrisico's zijn het grootst in markten die beheerst worden door wereldmarktprijzen, zoals bij papier.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	Niet beschikbaar	121	Niet beschikbaar *
Eigen vermogen	Niet beschikbaar	1.807	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar	11.139	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van Midwaste is geen geprognosticeerde balans opgesteld en aangeleverd*

ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS BREDA

Basis op Orde in Breda	Veilig Breda
Website Zorg- en Veiligheidshuis Breda:	ZVH
Verantwoordelijk bestuurder:	Carlo Post
Bestuurlijk vervanger:	Arjen van Drunen
Belang Breda in verbonden partij in %:	55,48%
Soort verbonden partij:	Overige verbonden partijen

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) Baronie Breda is een samenwerkingsverband van justitiële diensten en zorginstellingen onder regie van de gemeenten in district De Baronie. Het ZVH behandelt veiligheidscasuïstiek die zo complex is dat de reguliere werkwijze binnen een keten niet meer werkt. De ambitie blijft om samen te werken bij de zorg voor slachtoffers van mensenhandel, het voorkomen van radicalisering en extremisme, de re-integratie van ex-gedetineerden en sinds 2026 ook procesregie op complexe casussen uit Preventie met Gezag. Met een doelgerichte en persoonsgerichte aanpak houdt het ZVH de centrale regie om ernstige overlast te stoppen, de dreiging van geweld terug te dringen en maatschappelijke uitval te voorkomen.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De gezamenlijke aanpak van complexe casuïstiek voeren we sinds 2025 uit op basis van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS). Hieronder verstaan we opgeschaalde zorg- en veiligheidscasuïstiek waarbij samenwerking tussen verschillende domeinen nodig is. Zo voorkomen we dat partnerorganisaties ieder slechts een deel van de problematiek aanpakken en/of langs elkaar heen werken. Door krachtig samen te werken, bereiken we een duurzamer effect voor mens en maatschappij en op termijn minder maatschappelijke kosten.

De komende jaren wordt gewerkt aan het realiseren van structurele en domeinoverstijgende financiering waarin verschillende ministeries gezamenlijk optrekken met de VNG en andere netwerkpartners. Deze samenwerking moet leiden tot een bestendige financiële structuur waarin de bijdragen vanuit de verschillende domeinen in balans zijn met de gedeelde verantwoordelijkheden. Daarbij wordt gewerkt aan een transparant financieel model dat rekening houdt met regionale verschillen in caseload, urgentie en samenwerkingsintensiteit.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het personeel van het ZVH is in dienst bij de gemeente Breda. Daar ligt ook deels het financiële risico. Dit is voor ziekte en arbeidsongeschiktheid over de deelnemers verdeeld in de samenwerkingsafspraken. Dit verlaagt het risico van de gemeente Breda. Door de herstructurering van de deelnemers aan het ZVH onder de WGS vindt er een verschuiving plaats onder de partners die zich kan vertalen in een wijziging in de partnerbijdragen.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	Niet beschikbaar	330	Niet beschikbaar *
Eigen vermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

Financiële informatie:

Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Van Zorg-en Veiligheidshuis Breda is geen geprognosticeerde balans opgesteld en beschikbaar gesteld*

GR REGIO DE BARONIE

Basis op Orde in Breda	Bestuur van Breda
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenborg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	39,30%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
De 10 gemeenten van de Regio De Baronie werken intensief samen om regionale opgaven gezamenlijk en effectief aan te pakken. Eind 2024 is er een bestuurlijk besluit genomen om de samenwerking binnen de Regio De Baronie verder vorm te geven. Dit heeft geleid tot een voorstel voor de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Regio De Baronie. Met deze GR ligt de samenwerking binnen Regio De Baronie formeel vast. Op 20 januari 2026 is de gemeenschappelijke regeling in werking getreden.

De Kernagenda 2025-2027 vormt nu nog de inhoudelijke basis van de samenwerking. Dit is een compacte en focusgerichte agenda waarin gezamenlijke thema's, projecten en prioriteiten zijn vastgelegd. De kernagenda geeft richting aan de regionale samenwerking en borgt dat alle gemeenten dezelfde prioriteiten nastreven. Tevens is het een middel om de lokale ambities van Breda met een regionale component, voortvarend te realiseren. Op die manier ontstaat er ook samenhang tussen de werkzaamheden op lokaal en regionaal niveau. Het zorgt voor een slagkrachtige, efficiënte en effectieve samenwerking.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
GR de Baronie is in 2026 opgericht. De komende jaren staan vooral in het teken van verdere ontwikkeling op de verschillende domeinen waar de Baronie actief is, te weten:

- fysiek (wonen, duurzaamheid, mobiliteit)
- sociaal
- veiligheid

Hiervoor wordt een nieuwe kernagenda ontwikkeld voor de periode 2027-2031. Hierin spreken gemeenten af wat ze komende jaren gezamenlijk doen binnen de samenwerking.

Daarnaast wordt de ontvlechting van RWB afgerond. Een deel van de taken in het economisch domein gaat over naar De Baronie. Dit wordt de komende periode ingeregeld.

Tot slot wordt de samenwerking verder ingericht en de raadsbetrokkenheid vergroot. Hierin speelt de in 2026 opgerichte Gemeenschappelijke Adviescommissie van raadsleden een belangrijke rol.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij
Niet van toepassing.

GR BELASTINGSAMENWERKING WEST-BRABANT

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website BWB:	BWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Joek van Pul
Belang Breda in verbonden partij in %:	20,4% van de bijdragen aan de BWB is voor rekening van de gemeente Breda
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
De Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) verzorgt de heffing en inning van algemene belastingen voor de gemeente Breda die door een aanslag zijn opgelegd. Zij verzorgt ook de waardering van WOZ-objecten, de afhandeling van bezwaar- en beroepsprocedures tegen WOZ-beschikkingen en de beleidsadvisering over gemeentelijke heffingen. De gemeente is lid van het algemeen en het dagelijks bestuur van de BWB.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
De begroting 2027 van de BWB is gedaald. Deze daling is gerealiseerd zonder vermindering van taken of kwaliteit, maar door verdere efficiencyverbeteringen via Lean-werken, digitalisering, robotisering en datagedreven sturing. Hierdoor nemen zowel de formatie als de externe inhuur af, terwijl de dienstverlening op peil blijft.

Daarnaast zet de BWB in 2027 nadrukkelijk in op verdere professionalisering en toekomstbestendigheid. Belangrijke ontwikkelingen zijn de doorontwikkeling naar BIO2/NIS2 op het gebied van informatiebeveiliging, een grotere inzet van AI en data-analyse in bedrijfsvoering en invordering en een mensgerichte aanpak van invordering waarbij sociaal incasseren centraal staat.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De uitvoering van de AVG is voor een datagedreven organisatie als de BWB extra risicogevoelig. Ondanks getroffen maatregelen blijft het risico van bijvoorbeeld een datalek aanwezig. Het berekende risico is € 55.000.
- Er is een trend waarneembaar dat no-cure-no-pay-bureaus zich in toenemende mate concentreren op beroepszaken. Dit kan leiden tot meer proceskostenvergoedingen voor de deelnemers en hogere uitvoeringslasten voor de BWB. Het risico van de hogere uitvoeringslasten voor de BWB is berekend op € 50.000.
- De handhaving van de Belastingdienst op de wet DBA (schijnzelfstandigheid) kan ervoor zorgen dat een ZZP'er die wordt ingehuurd door de BWB achteraf wordt aangemerkt als werknemer. Dit kan leiden tot de nabetaling van loonheffingen, boetes en rente en tot arbeidsrechtelijke gevolgen. De inhuur van ZZP'ers is afgebouwd en de verwachting is dat er nog maar beperkt gebruik gemaakt gaat worden van ZZP'ers. Daarnaast worden er nieuwe overeenkomsten gesloten waarbij een duidelijk resultaat wordt afgesproken. Bij nieuwe inhuuropdrachten wordt expliciet gekeken of deze wel of niet kunnen worden opengesteld voor ZZP'ers. Het risico is berekend op € 40.000.
- Door ontwikkelingen op de kapitaalmarkt kan de rente zakken waardoor de opbrengsten achterblijven. Het berekende risico is € 35.000.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2028
We hebben geen inhoudelijke richtlijnen meegegeven.

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	3.787	3.946	3.925
Eigen vermogen	813	200	200
Vreemd vermogen	9.467	10.356	9.317
Resultaat voor bestemming	613	0	0
Weerstandsvermogen	280	0,3	280
Netto schuldquote in %	-3,4	2,7	-19,9
Solvabiliteit in %	12,0	1,9	3,5

NV ENEXIS HOLDING (INCLUSIEF OVERIGE NV'S/BV'S)

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website Enexis:	Enexis
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Joek van Pul
Belang Breda in verbonden partij in %:	0,016%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
NV Enexis Holding zorgt voor:

- het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie- en transportnetten
- het distribueren en transporteren van energie
- het uitvoeren van alle taken van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij
In 2020 plaatste Enexis een converteerbare hybride lening van € 500 miljoen bij haar aandeelhouders (provincies en gemeenten). Dit deed Enexis om stijgende investeringen in de energietransitie te bekostigen. Daarnaast zorgt deze converteerbare lening voor een goede rating bij de ratingbureaus en behoudt Enexis goede toegang tot de kapitaalmarkt tegen gunstige condities. De lening is achtergesteld en loopt maximaal 60 jaar. In 2030 en iedere 10 jaar daarna heeft Enexis Holding het recht om de lening vervroegd af te lossen. De lening kan onder bepaalde voorwaarden ook in zijn geheel omgezet worden in eigen vermogen. De gemeente Breda participeerde naar rato van haar aandelenkapitaal in deze lening.

Enexis blijft werken aan oplossingen voor een duurzame energievoorziening. Dat doen zij door richting te geven aan het energiesysteem van de toekomst en door doelgericht te investeren in een betrouwbare energie-infrastructuur. Daarbij streeft Enexis ernaar de energietransitie haalbaar en betaalbaar te houden. Het bedrijf heeft hiervoor 4 hoofddoelen geformuleerd:

- veilig werken
- samenwerken en elkaar versterken
- duurzame impact
- financieel solide blijven

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- het oplossen van netcongestie bij sterk groeiende elektriciteitsvraag en groeiende piekbelasting
- het realiseren van een zeer omvangrijke investeringsopgave
- knelpunten in ruimte, vergunningen en personele capaciteit
- het combineren van financiële soliditeit, betaalbaarheid en betrouwbaarheid in de energietransitie

Financiële informatie:
Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	79	Nvt	5
Eigen vermogen	5.811.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	7.627.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	400.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Ratio weerstandsvermogen	nvt	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	nvt	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	43,2%	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Enexis N.V. geeft geen prospectieve informatie vrij*

NV BRABANT WATER

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website Brabant Water:	Brabant Water
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	8,6%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma
Brabant Water is verantwoordelijk voor de winning, productie en distributie van drink- en industriewater in Noord-Brabant. Hiermee levert de organisatie een belangrijke bijdrage aan de beschikbaarheid van betrouwbaar en schoon (drink)water voor inwoners en bedrijven.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Brabant Water bereidt zich actief voor op toekomstige ontwikkelingen. Het bedrijf maakt de beweging van een traditioneel drinkwaterbedrijf naar een modern, ondernemend en duurzaam 'Waterbedrijf van de toekomst'. Dit vraagt om lef, professionaliteit, eigenaarschap en intensieve samenwerking. Brabant Water heeft 4 strategische doelen geformuleerd:

- ontwikkelen naar een ondernemend, duurzaam en zichtbaar waterbedrijf van de toekomst
- borgen van de waterkwaliteit en kwantiteit
- op een veilige, professionele manier werken en samenwerken

- wendbaar en weerbaar zijn door innovatie

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- het veiligstellen van voldoende en schoon drinkwater
- omgaan met klimaatverandering en bronbescherming
- het realiseren van een grote investeringsopgave met behoud van financiële soliditeit
- het beschikken over voldoende menskracht en kennis om de publieke taak duurzaam uit te voeren

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	735	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Eigen vermogen	767.239	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	713.961	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	50.889	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	nvt	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	nvt	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	51,9%	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** Brabant Water N.V. geeft geen prospectieve informatie vrij*

NV BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN (BNG BANK)

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website BNG:	BNG
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	0,46%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De BNG Bank is een publieke bank die werkt voor en namens overheden en instellingen met een maatschappelijke (sociale) taak. Met gespecialiseerde financiële diensten helpt de bank publieke voorzieningen betaalbaar te houden. De aandelen zijn volledig in handen van overheden. De Nederlandse Staat bezit de helft, terwijl de andere helft in handen is van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De BNG Bank positioneert zich nadrukkelijk als 'Bank van meerwaarde.' Daarbij focust de bank zich op de volgende strategische doelen:

- maatschappelijke en duurzame impact als leidend uitgangspunt
- brugfunctie tussen publieke en private partijen
- sterke groei van kredietverlening ondersteund door internationale funding
- financiële soliditeit als basis voor duurzame investeringskracht

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- debiteurenrisico's en waardeverminderingen als gevolg van veranderende marktomstandigheden
- stijgende kosten als gevolg van verdere professionalisering, doordat complexiteit en regeldruk binnen de bank blijven toenemen

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële bijdrage	644	Niet beschikbaar *	646
Eigen vermogen	4.900.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	110.700.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	172.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	42	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

** BNG Bank N.V. geeft geen prospectieve informatie vrij.*

Paragraaf Verbonden partijen.....1